

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

SBO De Vlieger

Plaats : Leiden
BRIN nummer : 19SC|C1
Onderzoeksnummer : 287942
Datum onderzoek : 10 maart 2016
Datum vaststelling : 5 juli 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	12
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	13
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	19

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

SBO De Vlieger heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De resultaten van de schoolverlaters van de Vlieger vertonen een positieve tendens.
- Het aanbod voldoet aan de kerndoelen, de school richt zich bij de inrichting van het programma op de referentieniveaus.
- De school heeft een goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen, het geheel van groepsplannen, groepsoverzichten en groeidocumenten staat als een huis.
- In de groepen heerst een natuurlijke rust, de leerlingen werken geconcentreerd.
- De lessen kunnen over het algemeen attractiever ingericht worden.
- De Vlieger is een open en prettige school waar een ieder zich thuis voelt.
- De kwaliteitszorg is goed en volledig ingericht, alles is daarbij gericht op de kenmerken van de leerling.
- Het team is betrokken en resultaatgericht en de leiding is ambitieus.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Daaronder staat steeds de toelichting. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten					•

Onderwijsresultaten

De inspectie beoordeelt de cognitieve eindresultaten van de Vlieger niet, omdat voor het sbo geen definitieve normen zijn vastgesteld. Afgezet tegen de voorlopige inspectienormen valt op dat de school ruim boven deze normen scoort en daarbij een positieve tendens laat zien.

De school heeft ambitieuze doelstellingen, die liggen boven die voorlopige inspectienormen en heeft daarvoor standaarden ontwikkeld, in vier uitstroomprofielen, en tevens doelen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Een ontwikkelkans is om bij de eindopbrengsten ook andere onderdelen dan rekenen, begrijpend lezen en technisch lezen in beeld te brengen, zoals de mondelinge taalvaardigheid, de zaakvakken en de creatieve vakken. Daarnaast zou de school ertoe over kunnen gaan om in kindgesprekken die doelen samen met de leerlingen vast te stellen.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod				•
2.2	Zicht op ontwikkeling				•
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning				•

Onderwijsproces

Het leerstofaanbod voldoet aan de kerndoelen, de school is daarbij gericht op de referentieniveaus. Het aanbod is breed en eigentijds, in ateliers (de Wereld en Kunst). Verder als onderdeel van cultuureducatie vindt regelmatig museumbezoek plaats, zijn er excursies en worden veel gastlessen gegeven. Al deze ingrediënten van het aanbod zouden kunnen leiden tot een verdere integratie van de vakgebieden. De Vlieger beschikt over een fors aantal nieuwe methoden (lezen, rekenen, Engels en schrijven). Aan de implementatie daarvan is gedegen aandacht besteed. Het aanbod is ingedeeld in leerroutes en als de leerlingen met succes een atelier hebben gevolgd dan behalen zij een diploma.

De Vlieger houdt met behulp van een compleet systeem van groepsbesprekingen een volledig zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. Een psycholoog, de schoolmaatschappelijk werker en andere leden van de commissie van begeleiding, eventueel aangevuld met externen (leerplicht, het jeugdgezinsteam) zijn daarbij betrokken. Daarnaast vinden in dit kader gesprekken met leraren en de ouders plaats. Doelen en aanbod zijn vastgelegd in groepsplannen, die duidelijk en helder zijn ingedeeld en daarmee structuur geven aan het lesgeven van de leraren. Op dit gebied streeft de schoolleiding naar verdere professionalisering van de leraren en daarvoor is gestart met een scholingstraject gericht op handelingsgericht didactisch werken. Uit de gevoerde gesprekken is gebleken dat bij de teamleden het rendementsdenken al ver is ontwikkeld.

De wettelijk verplichte ontwikkelingsperspectieven, vervat in het groeidocument van het samenwerkingsverband, voldoen aan alle eisen en tonen aan dat de leraren de ouders zeer nauw bij de ontwikkeling van hun kinderen betrekken. In de groene en blauwe stroom geeft de school waar nodig extra en intensieve ondersteuning aan de leerlingen, en vinden observaties en interventies plaats.

Het team is de afgelopen jaren, eigenlijk vanaf het moment van de fusie van de drie scholen tot de Vlieger, gericht geweest op eenduidigheid in pedagogisch en didactisch handelen. Dat is inmiddels bereikt. De lessen zijn gedegen van opzet, doel van de lessen komt bij de start aan de orde en de leraren hebben duidelijk hoge verwachtingen van de leerlingen. Echter de lessen kunnen attractiever door meer met de methoden te spelen en vooral door meer creativiteit in de uitleg en begeleiding te leggen. Daarnaast liggen er mogelijkheden om de leerlingen nog meer eigenaar te laten zijn van hun eigen leer- en ontwikkelingsproces, en hen daarbij zelf doelen te laten stellen.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Schoolklimaat en veiligheid

De Vlieger is een open, prettige en veilige school waarin een ieder zich thuis voelt. Ouders zijn zeer tevreden, zij kunnen bij leraren en directie terecht en hebben een groot vertrouwen in de school en de teamleden. Het pedagogisch klimaat is in hoge mate stimulerend en ondersteunend voor de leerlingen. Vanaf het moment van de fusie is gestreefd naar het vormen van één team en een goede samensmelting van de verschillende culturen die bij elkaar kwamen. Dat streven is goed gelukt er staat nu een hecht team waarin merkbaar sprake is van saamhorigheid. De schoolregels zijn helder en duidelijk voor iedereen. Vanuit een preventieve aanpak, en het gebruik van een methode voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de leerlingen, heeft de school bereikt dat er volgens de leerlingen nauwelijks sprake is van pestgedrag. Als er al iets voorvalt, lossen de leraren dat snel en effectief op, betrekken ze leerlingen en ouders daarbij en maken dan gezamenlijk goede afspraken.

De Kinderraad draagt mede bij tot een goede dialoog tussen de directie, het team en de kinderen. Deze laatsten geven ook aan dat zij trots zijn op het feit dat ze mee mogen spreken over veel zaken die hen aangaan.

De Vlieger beschikt over een Schoolveiligheidsplan en neemt periodiek vragenlijsten naar de beleving van de sociale veiligheid af. Uitkomsten daarvan hebben aantoonbaar effect op het beleid van de school.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering				•
4.2	Kwaliteitscultuur				•
4.3	Verantwoording en dialoog				•

Kwaliteitszorg en ambitie

De kwaliteitszorg van de Vlieger is goed, doordacht en volledig, waarbij de uitvoering en invulling van het beleid in het teken staat van de kenmerken van de leerlingen. Het team is betrokken en resultaatgericht, daarbij tonen de directie en het managementteam een hoge ambitie: veel is goed maar alles kan beter lijkt het adagium. Het team staat onder leiding van een sterke en

professionele directie. De directeur is tevens de bestuurder van de school. In alle gesprekken geven de deelnemers van de school aan dat er zeker sprake is van een wederzijds vertrouwen in elkaar.

Het schoolplan is duidelijk en inhoudelijk goed, geeft richting aan de komende ontwikkelingen en is bedoeld als levend document. Het plan is samengesteld rondom zelfevaluaties en is tevens in discussie geweest binnen de medezeggenschapsraad. Binnen de Raad van Toezicht vindt een regelmatige verantwoording plaats.

De Vlieger kent een sterke samenwerking met het samenwerkingsverband 'PPO Leiden en omstreken' en vervult binnen het samenwerkingsverband een spilfunctie. Personeelsleden van de Vlieger participeren in ondersteuningsteams van de scholen voor regulier onderwijs.

Professionalisering staat hoog in het vaandel van de Vlieger, de directie streeft naar een professionele leergemeenschap. De structuur van de organisatie is mede daarop gericht.

De directie en de teamleden van de school voeren een voortdurende dialoog met haar omgeving. De school werkt nauw samen met de adviseurs van het samenwerkingsverband en participeert in de regiegroep expertise daarvan.

Vlieger-Impulsklassen zijn opgezet in samenwerking met de stichting Impuls. Deze klassen impliceren onder andere een vernieuwende opzet voor leerlingen met werkhoudings- en gedragsproblemen en zijn geplaatst binnen reguliere scholen. In de regio Leiden draaien inmiddels een drietal van deze impulsklassen, waarin de leerlingen extra ondersteuning krijgen gericht op werkhouding, communicatie, taakgerichtheid en het uitvoeren van opdrachten. Daarnaast zijn er plannen om jonge kinderen in risicosituaties in symbiose extra aandacht te geven.

Naar haar partners, ouders en het onderwijsveld binnen het samenwerkingsverband geeft de Vlieger een goede verantwoording van het gevoerde en te voeren beleid in haar schoolgids en jaarbundel.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op SBO De Vlieger.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het bestuur herkent in het inspectierapport de school. De bevindingen komen overeen. De aanbevelingen sluiten aan op de huidige en toekomstige ontwikkelingen.

Op het gebied van kwaliteitszorg gaan we verder op de ingeslagen weg. We hanteren de huidige wijze bij opstellen en bijstellen van de ontwikkelingsperspectieven en groepsplannen.

Ontwikkelpunten voor de school zullen de komende periode liggen op het gebied van het schoolconcept en het didactisch handelen. Het schoolconcept zal zich nog meer richten op het bieden van maatwerk voor de leerlingen door een gevarieerd aanbod te bieden qua werk- en leerplekken. Een aanbod wat naast zinvol, betekenisvol is en aansluit bij de belevingswereld en leerpotentie van de leerlingen en bij de referentiedoelen.

Wat willen we de kinderen meegeven? Hoe maken we hen actiever betrokken bij het geboden onderwijs en hoe kunnen we voor integratie van verschillende vakgebieden zorgen?

Hieraan gekoppeld willen we ernaar streven om kinderen meer eigenaar te laten zijn van hun leer- en ontwikkelingsproces en hen daarbij zelf de doelen laten stellen. Dit zou bijvoorbeeld middels een portfolio bewerkstelligd kunnen worden, in combinatie met kindgesprekken.

Wanneer het ons lukt dit goed neer te zetten ligt er een ontwikkelkans om niet alleen de eindopbrengsten op het gebied van rekenen, technisch lezen en begrijpend lezen in kaart te brengen, maar ook de eindopbrengsten (met tussendoelen) op het gebied van andere vakken, waaronder bijvoorbeeld zaakvakken en taal en creatieve vakken, in een ontwikkelingslijn te laten zien.

Binnen onze visie willen we ook graag onze professionele leergemeenschap versterken. Dit doen we middels intervisie, leren van elkaar door collegiale consultaties en workshops onderling geven. Daarnaast stimuleren wij het volgen van opleidingen, gericht op de persoonlijke ontwikkeling en kwaliteiten van een

ieder. Via deze weg willen we steeds verder groeien naar een professionele lerende organisatie.

In samenwerking met het samenwerkingsverband (PPO Regio Leiden) wordt er in het schooljaar 2016-2017 een observatie klas gestart voor het jonge-risico-kind. In dialoog met de school van herkomst, het samenwerkingsverband en deskundigen vanuit verschillende disciplines wordt de leerling kortdurend geplaatst en vervolgens teruggeplaatst naar de basisschool. Hier ligt een ontwikkelkans voor het basisonderwijs en voor ons, als het gaat om de inrichting van de observatiefunctie.

Samenwerking met het basisonderwijs en met het speciaal onderwijs zal ook in de komende jaren belangrijk zijn en blijven. In samenspraak wordt er een stevig dekkend netwerk gecreëerd voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, wat kan leiden tot een andere vorm van gespecialiseerd onderwijs.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook SBO De Vlieger.

Op 10 maart 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school met enkele praktijkvoorbeelden;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen; deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Op 11 maart 2016 is een feedbackgesprek gevoerd met de bestuurder, het managementteam, leraren van de school en een vertegenwoordiger van het samenwerkingsverband. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

Onderstaand staan de portretten van alle standaarden uit het concept-waarderingskader. Bij kwaliteitsonderzoeken gedifferentieerd toezicht wordt een bij de school passende selectie van deze standaarden beoordeeld.

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

STANDAARD 1.2: SOCIALE LEERRESULTATEN

De leerlingen behalen sociale leerresultaten op het niveau dat tenminste in overeenstemming is met de gestelde norm.

De school hecht belang aan het verwerven van sociale en maatschappelijke competenties. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in kaart gebracht en heeft op basis hiervan ambities geformuleerd over het niveau dat elke leerling kan bereiken. De groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode door maken toetst zij aan deze doelen. De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijk competenties, die passen bij de kenmerken van leerlingenpopulatie en de gesteld doelen. Alle leerlingen profiteren optimaal van het genoten onderwijs op deze gebieden. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat er in zit.

STANDAARD 1.3 : VERVOLGSUCCES

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school.

De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben. Het vervolgsucces voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school. De school analyseert deze gegevens en betreft deze bij de kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De leraren verbreden of verdiepen het aanbod afhankelijk van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

De school heeft voor alle leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het behalen van het opgestelde ontwikkelingsperspectief. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft, bespreekt deze met ouders en leerlingen en stelt de interventies zo nodig bij.

STANDAARD 2.5: SAMENWERKING

De school werkt nauw samen met voorafgaand en vervolgonderwijs, gemeenten en andere partners zoals ouders.

De school werkt nauw samen met ouders, voorschoolse voorzieningen, voorgaande scholen en ketenpartners door informatie over leerlingen uit te wisselen ter bestrijding van uitval en ten behoeve van leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften. Zij ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en stemt haar ouderbeleid daar op af. Voor kinderen in achterstandssituaties en/of met een ondersteuningsbehoefte werkt de school intensief samen met ouders, ketenpartners en met partners in het samenwerkingsverband.

Aan het eind van de schoolperiode en bij tussentijds vertrek van leerlingen informeert ze de ouders en de vervolgschool over de ontwikkeling van de leerlingen.

STANDAARD 2.6: TOETSING EN AFSLUITING

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Alle leerlingen in groep 8 maken een eindtoets; tijdens de schoolperiode maken ze regelmatig toetsen van het leerlingvolgsysteem. De leraren nemen de toetsen af conform de voorschriften in de handleiding. De school volgt een zorgvuldige procedure bij het bepalen van het advies voor vervolgonderwijs en spant zich in om leerlingen op het bij hen passende niveau geplaatst te krijgen. De procedure bij advisering voorziet in betrokkenheid van ouders en leerlingen en wordt regelmatig geëvalueerd en zo nodig herzien. Ouders zijn geïnformeerd over het schoolbeleid voor toetsing, vertragen en versnellen.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van

de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.